

- 11 Doe je een druppel rode kleurstof in water, dan zie je dat de druppel steeds groter wordt. De afstand die de rand van de druppel aflegt noem je de diffusieafstand s . In tabel 2 staat de diffusieafstand van de kleurstof als functie van de tijd.

- a Laat zien dat het verband tussen de diffusieafstand en de tijd een wortelverband is.

Voor het verband geldt $s^2 = 2D \cdot t$.

- b Maak een diagram waarbij je s^2 uitzet als functie van de tijd.

- c Toon met behulp van dit diagram aan dat de diffusieconstante voor de rode kleurstof gelijk is aan $1,2 \cdot 10^{-10} \text{ m}^2 \text{s}^{-1}$.

Deze waarde kun je gebruiken om de grootte van het molecuul te berekenen. Je gebruikt daarbij de formule die in opgave 8 is gegeven. De gemiddelde viscositeit van de rode kleurstof is $1,3 \text{ mPas}$. De temperatuur van het water is 20°C .

- d Bereken de gemiddelde grootte van de moleculen in de rode kleurstof.

$s (\text{mm})$	$t (\text{h})$
0,9	1,0
1,3	2,0
1,6	3,0
1,9	4,0
2,1	5,0
2,3	6,0
2,5	7,0
2,7	8,0
2,8	9,0
3,0	10,0

Tabel 2

Opgave 11

- a Voor een wortelverband geldt:

Als je de x -waarde n^2 keer zo groot maakt en de y -waarde wordt n keer zo groot, dan vormen die grootheden een wortelverband.

Vergelijk de tijd bij $s = 0,9 \text{ mm}$ met die bij $s = 1,9 \text{ mm}$ dan zie je dat de afstand twee keer zo groot is en de tijd vier keer zo groot is.

Hetzelfde zie je als je de tijd bij $s = 1,3$ vergelijkt met die bij $s = 2,7$.

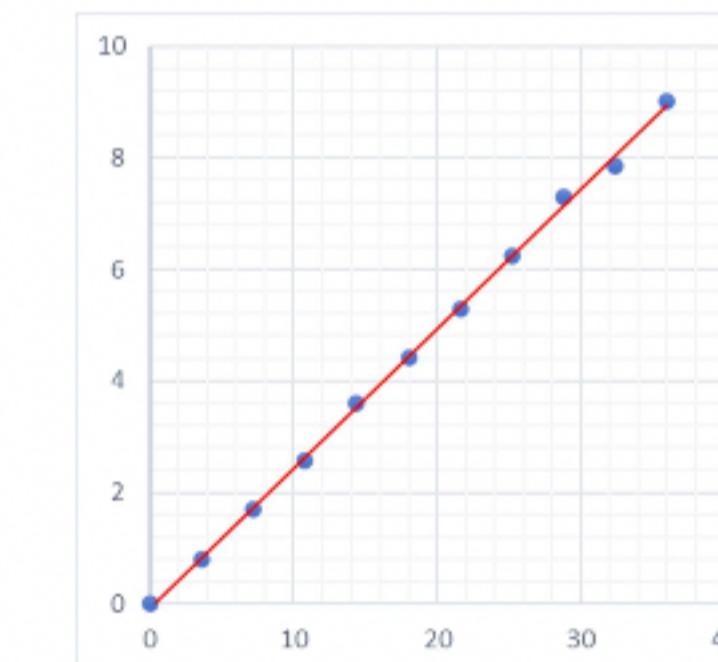
Dus als de tijd vier keer zo groot wordt, wordt de afstand twee keer zo groot. Dus geldt: $s \sim \sqrt{t}$.

- b In tabel 1 is een kolom toegevoegd met de waarde van s^2 .

In figuur 1 staat het (s^2, t) -diagram.

$s (\text{mm})$	$t (\text{h})$	$t (10^3 \text{ s})$	$s^2 (10^{-6} \text{ m}^2)$
0	0,0	0,0	0,0
0,9	1,0	3,6	0,81
1,3	2,0	7,2	1,69
1,6	3,0	10,8	2,56
1,9	4,0	14,4	3,61
2,1	5,0	18,0	4,41
2,3	6,0	21,6	5,29
2,5	7,0	25,2	6,25
2,7	8,0	28,8	7,29
2,8	9,0	32,4	7,84
3,0	10,0	36,0	9,00

Tabel 1

Figuur 1

- c De diffusieconstante volgt uit de steilheid van de grafieklijn.

$$\text{steilheid} = \frac{\Delta s^2}{\Delta t} = 2D$$

$$\text{steilheid} = \frac{8,9 \cdot 10^{-6}}{36 \cdot 10^3} = 2,47 \cdot 10^{-10}$$

$$2D = 2,47 \cdot 10^{-10}$$

$$D = 1,23 \cdot 10^{-10} \text{ m}^2 \text{s}^{-1}$$

Afgerond: $1,2 \cdot 10^{-10} \text{ m}^2 \text{s}^{-1}$.

- d De gemiddelde grootte van de moleculen in de rode kleurstof bereken je met de formule voor de diffusieconstante.

$$D = \frac{k_B \cdot T}{6\pi \cdot \eta \cdot r}$$

$$k_B = 1,3806488 \cdot 10^{-23} \text{ J K}^{-1} \quad \text{Zie BINAS tabel 7A.}$$

$$t = 20^\circ\text{C} = 20 + 273 = 293 \text{ K}$$

$$\eta = 1,3 \text{ mPas} = 1,3 \cdot 10^{-3} \text{ Pas}$$

$$D = 1,1 \cdot 10^{-6} \text{ m}^2 \text{s}^{-1}$$

$$1,2 \cdot 10^{-10} = \frac{1,3806488 \cdot 10^{-23} \times 293}{6\pi \times 1,3 \cdot 10^{-3} \times r}$$

$$r = 1,37 \cdot 10^{-9} \text{ m}$$

Afgerond: $r = 1,4 \cdot 10^{-9} \text{ m}$.